De Geschillenkamer

# Oordeel 2026-3 van 27 januari 2026

Zaak 2025-0018

Indiener klacht: […], als wettelijke vertegenwoordiger van zijn minderjarige dochter […]

Verweerder: Departement Onderwijs en Vorming

Vlaams Mensenrechten Instituut

# Inhoud

Procedure ..... 3
Feiten ..... 3
Standpunt indiener klacht ..... 5
Standpunt verweerder ..... 6
Beoordeling door de Geschillenkamer ..... 9
I. Ontvankelijkheid van de klacht ..... 9
Oordeel van de Geschillenkamer ..... 12

De Geschillenkamer, samengesteld uit voorzitter Koen Lemmens, bijzitter Eva Brems en bijzitter Line Hellemans, en bijgestaan door griffier Dorien Geeroms, spreekt het volgende oordeel uit:

## Procedure

De Geschillenkamer heeft de klacht ontvangen op 14 mei 2025.

De fase van het uitwisselen van standpunten en overtuigingsstukken werd afgerond op 25 november 2025.

De Geschillenkamer ontving de volgende stukken:

- het standpunt van de verweerder van 26 september 2025
- het antwoord van de indiener van de klacht van 24 oktober 2025
- het antwoord van de verweerder van 6 november 2025.

De Geschillenkamer hoorde beide partijen tijdens de zitting van 7 januari 2026. De indiener van de klacht was zelf aanwezig. De verweerder werd vertegenwoordigd door twee personeelsleden en advocaat D. Vanheule.

## Feiten

De indiener van de klacht is de vader van een leerling van tien jaar, die huisonderwijs volgt. Hij dient de klacht in als wettelijk vertegenwoordiger van zijn minderjarige dochter. Zij heeft een immuniteitsstoornis en een complexe leerstoornis, met onder meer dyslexie.

Via haar logopediste krijgt de leerling een tijdelijke licentie voor voorleessoftware, verdeeld door een vzw. Dit helpt haar enorm vooruit. De indiener van de klacht vraagt daarom aan de vzw om de voorleessoftware permanent te kunnen gebruiken. Dit wordt door de vzw geweigerd.

Op 27 september 2024 vraagt de indiener van de klacht aan de vzw waarom zij het recht op gebruik van voorleessoftware ontzegt aan een leerling met “een

geldige diagnose in thuisonderwijs". De vzw antwoordt dat de Vlaamse overheid haar verplicht om kinderen die huisonderwijs volgen uit te sluiten. Dit is één van de voorwaarden om subsidies te ontvangen. De vzw licht toe dat deze voorwaarde kadert binnen een keuze van het Departement Onderwijs en Vorming om alleen voorleessoftware te subsidiëren voor leerlingen die zijn ingeschreven in Vlaamse scholen.

De indiener van de klacht vraagt vervolgens aan het Departement Onderwijs en Vorming om te verduidelijken waarom die voorwaarde wordt opgelegd. Het Departement antwoordt op 25 oktober 2024 dat alleen voorleessoftware kan worden aangeboden aan leerlingen die zijn ingeschreven in een erkende Vlaamse school in het lager of secundair onderwijs. Het Departement verduidelijkt dat, als de indiener van de klacht heeft gekozen voor huisonderwijs zonder tussenkomst van een erkende school, alle kosten van dit onderwijs voor zijn eigen rekening zijn, inclusief hulpmiddelen zoals voorleessoftware. Het Departement geeft ook aan dat het begrijpt dat dit een uitdagende situatie kan zijn voor gezinnen die kiezen voor huisonderwijs, maar benadrukt dat het is gebonden aan de regelgeving.

Deze regelgeving is opgenomen in een ministerieel besluit van 13 mei 2024, waarmee de minister van Onderwijs een subsidie van 1.097.000 euro heeft toegekend aan de vzw. Deze subsidie heeft twee doeleinden: de werking van ADIBib Vlaanderen verzekeren en gratis voorleessoftware aanbieden. ADIBib Vlaanderen is een bibliotheek van aangepaste digitale boeken die wordt beheerd door de vzw. Als onderdeel van deze digitale bibliotheek bezorgt de vzw ook gratis licenties voor voorleessoftware aan leerlingen die zich hiervoor aanmelden. Volgens het ministerieel besluit moet de vzw daarbij nagaan of aangemelde jongeren effectief leerlingen zijn. Een leerling wordt in het ministerieel besluit gedefinieerd als "leerling van het gewoon of buitengewoon lager of secundair erkend onderwijs die nuttig gebruik kan maken van de voorleessoftware".

## Standpunt indiener klacht

De indiener van de klacht meent dat er sprake is van indirecte discriminatie op grond van handicap en van weigering van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap.

Hij geeft aan dat zijn dochter noodgedwongen huisonderwijs volgt. Zij heeft een immuunstoornis en een complexe leerstoornis. Zij is ook hoogbegaafd en is psychisch kwetsbaar. Omdat het nooit is gelukt om alle nodige aanpassingen te vinden in een school, via bednet en/of door tijdelijk onderwijs aan huis, hebben zij de keuze gemaakt voor huisonderwijs.

Volgens de indiener van de klacht is huisonderwijs geen vrije keuze, waarvan hij de gevolgen moet dragen. Ouders van een kind met een handicap of met specifieke zorgnoden worden bijna gedwongen om huisonderwijs te geven, omdat het aangeboden onderwijs niet voldoet. Er is een nijpend en welbekend tekort aan zorgondersteuning en aangepaste scholen. Tijdens de zitting verduidelijkt de indiener van de klacht dat vooral de afstand van de woonplaats naar de school als belemmerend wordt ervaren. Het is dan ook niet correct om te beweren dat ouders vrij zijn om hun kind naar een “erkende” school te laten gaan en zo de voordelen daarvan te genieten.

De indiener van de klacht stelt dat de Vlaamse overheid een ongelijkheid creëert door voorleessoftware alleen toe te laten voor kinderen in een erkende school. Omwille van haar dyslexie heeft zijn dochter voorleessoftware nodig, maar zij blijkt hierop geen recht te hebben volgens de regelgeving. Zijn dochter zou nochtans dezelfde rechten moeten hebben als kinderen in het erkende basisonderwijs. Hij vraagt daarom aan de verweerder om zich niet te verstoppen achter decreten en bevoegdheden, maar om vanuit menselijk oogpunt te handelen.

De indiener van de klacht betwist het argument dat huisonderwijs geen erkend onderwijs is. Huisonderwijs wordt volgens hem wel degelijk erkend als onderwijsvorm door de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid onderwerpt het huisonderwijs immers aan voorwaarden en regelt de rechten en plichten van leerlingen die huisonderwijs volgen. Diezelfde overheid kan dan niet stellen dat zij het huisonderwijs niet erkent.

De indiener van de klacht vraagt zich verder af waarom de overheid de voorleessoftware niet gewoon aanbiedt aan de kleine groep van kinderen in huisonderwijs die er nood aan heeft, als de kost ervan toch zo verwaarloosbaar is als de verweerder stelt. Diezelfde kinderen zouden de overheid namelijk veel meer geld kosten als ze allemaal zouden overschakelen op regulier onderwijs.

De indiener van de klacht meent dat de nood aan voorleessoftware niet gecompenseerd kan worden in huisonderwijs door de ouders zelf te laten voorlezen. Dit zou de mogelijkheid beperken van zijn dochter om zelfstandig een opdracht af te werken.

Hij hoopt tot slot dat zijn dochter een uitzondering op de regelgeving kan krijgen. Hij verwijst naar artikel 10 van het ministerieel besluit van 13 mei 2024, waarin staat dat de werking van het betrokken project wordt opgevolgd en zo nodig bijgestuurd door het Departement Onderwijs en Vorming. Hij suggereert dat de definitie van “leerling” in het ministerieel besluit kan worden aangepast voor volgende schooljaren.

## Standpunt verweerder

De verweerder stelt dat de klacht niet ontvankelijk is, omdat ze kennelijk ongegrond is en de Geschillenkamer niet bevoegd is om zich erover uit te spreken.

De Geschillenkamer is volgens artikel 14 VMRI-decreet alleen bevoegd om te beoordelen of er sprake is van een discriminatie in de zin van het Gelijkekansendecreet en het Decreet evenredige arbeidsparticipatie. Situaties die door deze decreten zelf niet als discriminatie worden beschouwd, kunnen door de Geschillenkamer dan ook niet worden onderzocht.

Volgens artikel 21 van het Gelijkekansendecreet kan er geen discriminatie worden vastgesteld als een minder gunstige behandeling wordt voorzien door of krachtens een decreet, of voortvloeit uit de toepassing ervan.

De licentie voor voorleessoftware die de indiener van de klacht heeft aangevraagd, wordt aan leerlingen toegekend met toepassing van het

subsidiebesluit van de minister van Onderwijs van 13 mei 2024. Dit ministerieel besluit is opgesteld in uitvoering van het decreet van 22 december 2023 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024. In het subsidiebesluit worden, in overeenstemming met de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën, de voorwaarden bepaald voor de toekenning van een licentie voor voorleessoftware aan leerlingen.

De decreetgever heeft de fundamentele keuze gemaakt om alleen het onderwijs in erkende scholen te financieren of te subsidiëren. Voor het basisonderwijs, het onderwijsniveau van de dochter van de indiener van de klacht, voorziet het Decreet Basisonderwijs alleen in financiering of subsidiëring voor “scholen die erkend zijn en in aanmerking komen om gefinancierd of gesubsidieerd te worden”.

Uit het Decreet Basisonderwijs volgt dat het huisonderwijs geen vorm van erkend onderwijs is. De Vlaamse overheid heeft wel minimumregels opgelegd aan het huisonderwijs, maar dit betekent niet dat het huisonderwijs een vorm van erkend onderwijs zou zijn. De verweerder benadrukt dat ouders de vrijheid behouden om huisonderwijs te verstrekken. Zij organiseren en bekostigen dit dan wel zelf en zijn verantwoordelijk voor redelijke aanpassingen.

De minister van Onderwijs moet zich in zijn subsidiebeleid houden aan de keuze van de decreetgever. De voorwaarde uit het betrokken subsidiebesluit, dat het moet gaan om leerlingen in het erkend onderwijs, is een herhaling van deze decretale keuze.

De verweerder heeft begrip voor de vraag van de indiener van de klacht om vanuit een menselijk oogpunt te handelen. Als bestuurlijke overheid moet de verweerder echter de decreten en de keuze van de decreetgever respecteren. Aangezien de decreetgever enkel in financiering en subsidiëring van het erkende onderwijs voorziet, kan de verweerder daar niet van afwijken.

De verweerder besluit dat het onderscheid tussen leerlingen uit het erkend onderwijs en leerlingen uit het huisonderwijs rechtstreeks voortvloeit uit het Decreet Basisonderwijs. Daarom kan dit onderscheid niet leiden tot vaststelling van discriminatie in de zin van het Gelijkekansendecreet. De klacht is dan ook

kennelijk ongegrond en de Geschillenkamer is niet bevoegd om er kennis van te nemen.

Als de Geschillenkamer zich toch bevoegd zou verklaren om de klacht te beoordelen, dan stelt de verweerder dat er geen sprake is van indirecte discriminatie op grond van handicap. Het onderscheid in het subsidiebesluit wordt immers objectief gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel zijn passend en noodzakelijk.

Het subsidiebesluit streeft de volgende legitieme doelen na:

- het bevorderen van inclusie van leerlingen met beperkingen;
- het ondersteunen van leerlingen met lees- en leerproblemen en leerstoornissen bij het behalen van de minimumdoelen; en
- een aanzienlijke bijdrage leveren aan de ondersteuning van de integratie van ICT in het onderwijs voor leerlingen met beperkingen.

De verweerder wijst erop dat de middelen die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt om die doelen te bereiken, eindig zijn. Subsidies zijn een gunst die de overheid discretionair toekent aan een aanvrager, waarbij de overheid vrij de financiële marges en voorwaarden bepaalt voor de toekenning van de subsidie.

Die ruime beleidsbevoegdheid betekent dat er maar sprake kan zijn van schending van het gelijkheidsbeginsel als de ongelijkheid kennelijk onredelijk is. Dat is in deze zaak niet het geval. Binnen de Vlaamse Gemeenschap wordt immers alleen het erkend onderwijs gefinancierd en gesubsidieerd; en niet het huisonderwijs. Deze keuze is door de decreetgever gemaakt.

Volgens de verweerder is de benadeling die de indiener van de klacht aanvoert het gevolg van een eigen keuze voor huisonderwijs. Hij kan op elk tijdstip kiezen om zijn dochter in te schrijven in een erkende school.

De verweerder stelt tot slot dat de benadeling van de klager niet opweegt tegen de belangen van de Vlaamse overheid. De kostprijs van een licentie bedraagt

149 euro.[1] Dit bedrag maakt de toegang tot voorleessoftware niet absoluut onmogelijk voor de indiener van de klacht.

De verweerder stelt dat de voorleessoftware niet ter beschikking moet worden gesteld in het kader van redelijke aanpassingen. Een verplichting om redelijke aanpassingen voor leerlingen met een handicap in het erkend onderwijs ook toe te kennen aan leerlingen met een handicap in het huisonderwijs, zou de decretale keuze ongedaan maken om alleen het onderwijs in erkende scholen te financieren en subsidiëren. Het zou ook een grote budgettaire impact hebben op het financieringsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap. Daar staat tegenover dat de drempels voor de leerling kunnen worden gecompenseerd doordat er in het huisonderwijs ruimte is voor voorlezen door de ouders. Deze mogelijkheid bestaat niet of niet altijd in het erkend onderwijs. Om de zelfstandigheid van de leerling te bewaken, kan de ouder zich ook beperken tot het voorlezen van de instructies. Vervolgens kan de leerling de opdracht volledig zelfstandig uitvoeren.

Omdat er geen ruimte is voor redelijke aanpassingen, is er volgens de verweerder dus geen indirecte discriminatie op grond van handicap.

## Beoordeling door de Geschillenkamer

De Geschillenkamer moet eerst beoordelen of de klacht ontvankelijk is en ze bevoegd is om over de klacht te oordelen.

### I. Ontvankelijkheid van de klacht

De Geschillenkamer is enkel bevoegd om op niet-bindende wijze te beoordelen of er sprake is van een discriminatie in de zin van het Gelijkekansendecreet en het Decreet evenredige arbeidsparticipatie.[2] Een klacht die niet gaat over een discriminatie zoals bedoeld in deze decreten is niet ontvankelijk.[3]

[1] Tijdens de zitting verduidelijkt de verweerder dat de prijs momenteel 149 euro bedraagt.
[2] Artikel 13, §1 en 3 en artikel 14 VMRI-decreet.
[3] Artikel 13, §1 en 3 en artikel 14 VMRI-decreet.

Een minder gunstige behandeling die rechtsreeks voortvloeit uit een decreet, kan niet leiden tot de vaststelling van een discriminatie in de zin van het Gelijkekansendecreet. Artikel 21 van dit decreet luidt als volgt:

> "§ 1. Een situatie waarbij iemand op grond van een of meer, werkelijke of vermeende, eigen of bij associatie toegekende, beschermde kenmerken, minder gunstig wordt behandeld dan iemand anders in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, geeft nooit aanleiding tot de vaststelling van enige vorm van discriminatie die door dit decreet verboden wordt als die situatie wordt voorzien door of krachtens een decreet, of voortvloeit uit de toepassing ervan.
>
> §2. Een situatie waarbij een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelswijze iemand met een beschermd kenmerk kan benadelen, geeft nooit aanleiding tot de vaststelling van enige vorm van discriminatie die door dit decreet verboden wordt als die situatie wordt voorzien door of krachtens een decreet, of voortvloeit uit de toepassing ervan."

Volgens de memorie van toelichting heeft dit artikel uitsluitend als doel te vermijden dat elke gerechtelijke instantie voor alle decretale regelgeving kan nagaan of die verenigbaar is met het verbod op discriminatie in het Gelijkekansendecreet.[4] Dit zou leiden tot een grote rechtsonzekerheid, ook en vooral wie de opdracht heeft de decretale bepalingen uit te voeren.

De Geschillenkamer is dus niet bevoegd om zich uit te spreken over een mogelijke discriminatie die rechtstreeks voortvloeit uit een decreet of krachtens een decreet. De bewoording 'krachtens een decreet' verwijst naar besluiten opgesteld in uitvoering van een decreet.[5] De Geschillenkamer kan zich wel uitspreken over een mogelijke discriminatie die geen wettelijke of decretale grondslag heeft.

De licentie voor de voorleessoftware die de indiener van de klacht aanvraagt bij de vzw wordt aan leerlingen toegekend met toepassing van het subsidiebesluit van de minister van Onderwijs van 13 mei 2024.[6]

---

[4] *Parl. St.* Vlaams Parlement, 2007-2008, nr. 1578/1, 14.
[5] A. ALEN en K. MUYLLE, *Compendium van het Belgisch staatsrecht*, deel I, 4de ed., Mechelen, Kluwer, 2014, p. 13-14.
[6] Ministerieel besluit van 13 mei 2024.

Na de weigering van de licentie door de vzw richt de indiener van de klacht zich tot het Departement Onderwijs Vlaanderen. Dit departement verduidelijkt dat het de keuze maakte om met hun subsidies enkel voorleessoftware gratis aan te bieden aan leerlingen ingeschreven in erkende scholen in Vlaanderen.

De Geschillenkamer onderzoekt hierna of het onderscheid in behandeling op vlak van subsidiëring tussen leerlingen uit het erkend onderwijs enerzijds, en leerlingen uit het huisonderwijs anderzijds, rechtstreeks volgt uit een decreet.

Een subsidie kan volgens de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën alleen worden toegekend door of krachtens een wet of decreet.[7] Bij de toekenning van een subsidie wordt door de subsidieverstrekker een duidelijk subsidiekader bepaald, waarin onder meer wordt vastgelegd wie in aanmerking komt voor de subsidies.[8]

Het subsidiebesluit dat van toepassing is op de vzw, is een uitvoering van het decreet van 22 december 2023 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024.[9]

Voor de toepassing van het subsidiebesluit wordt onder ‘leerling’ verstaan: “leerling van het gewoon of buitengewoon lager of secundair erkend onderwijs die nuttig gebruik kan maken van de voorleessoftware”.[10] De vzw moet volgens het subsidiebesluit nagaan of de aangemelde jongere effectief een leerling is.[11] De vzw mag dus alleen licenties toekennen binnen de strikte voorwaarden van het subsidiebesluit.

De dochter van de indiener van de klacht zit op het niveau van het basisonderwijs.

Het Decreet Basisonderwijs voorziet alleen in financiering of subsidiëring voor scholen die erkend zijn.[12] De verweerder wijst er terecht op dat de beperking in het subsidiebesluit tot leerlingen uit het erkend onderwijs slechts een

[7] Artikel 74 Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.
[8] Artikel 76/2 Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.
[9] Artikel 30,§3 Decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024.
[10] Art. 4, 5° MB van 13 mei 2024.
[11] Art. 6, § 2, b MB van 13 mei 2024.
[12] Art. 66 Decreet Basisonderwijs.

bevestiging vormt van de decretale keuze om uitsluitend erkende scholen te financieren of te subsidiëren.

Het Decreet Basisonderwijs bepaalt wat wordt verstaan onder erkend onderwijs: “onderwijs dat voldoet aan de voorwaarden zoals bepaald in artikel 62 of artikel 62bis en erkend is door de Vlaamse Regering zoals bepaald in artikel 35 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs”.[13]

Huisonderwijs is geen vorm van erkend onderwijs. Huisonderwijs wordt namelijk gedefinieerd als “het onderwijs dat verstrekt wordt aan leerplichtigen van wie de ouders beslist hebben om hen niet in te schrijven in een door de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap of de Duitstalige Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde school”.[14]

Dat de decreetgever bepaalde aspecten van het huisonderwijs heeft gereguleerd, heeft niet tot gevolg dat dit erkend is. Het huisonderwijs dat de indiener van de klacht verstrekt aan zijn dochter voldoet immers niet aan de strikte voorwaarden voor erkenning, zoals vastgelegd in het Decreet Basisonderwijs.

De Geschillenkamer stelt vast dat het onderscheid in behandeling op vlak van subsidiëring tussen leerlingen uit het erkend onderwijs enerzijds, en leerlingen uit het huisonderwijs anderzijds, rechtstreeks volgt uit een decreet. De verweerder is als bestuurlijke overheid gebonden door deze keuze. De verweerder, en de vzw, hadden vanuit juridisch oogpunt niet de mogelijkheid om een uitzondering te maken en de licentie toch toe te staan aan de indiener van de klacht.

## Oordeel van de Geschillenkamer

De Geschillenkamer is volgens artikel 14 van het VMRI-decreet niet bevoegd om te oordelen over de klacht.

[13] Artikel 3, lid 1, °13 Decreet Basisonderwijs.
[14] Artikel 3, 24° Decreet Basisonderwijs.

| Voorzitter | Griffier |
| --- | --- |
| Koen Lemmens | Dorien Geeroms |